

Strategi for Trænings- og Rehabiliteringsområdet 2016 – 2019

Sammenhæng

Evidens

Mestring

Meningsfyldthed

Samarbejde

Innovation

Indhold

Formål	3
Politisk vision og målsætning	3
Organisatorisk forankring	4
Målgruppen	4
Mål for indsatsen	4
Borgeren i centrum	5
Strategier for træning og rehabiliteringsområdet	6
Helhed og sammenhæng	6
Hverdagsrehabilitering og træning	6
Træning i lokalområderne	7
Det nære sundhedsvæsen	7
Genoptræning efter sygehusindlæggelse	7
Forebyggende hjemmebesøg	8
Forløb til borgere med kronisk sygdom	8
Frivillighedsområdet	9
Viden og kompetencer	9
Resultater og effekt	9
Velfærdsteknologi og digitale løsninger	10
Den sunde vej til arbejde	10

Formål

Horsens Kommunes Byråd besluttede på møde d. 22. november 2011, at samle indsatser og kompetencer i én organisation – Center for Sundhed og Rehabilitering. Som følge deraf blev Vital Horsens i 2013 det fjerde sundhedscenter. Siden da har Vital Horsens arbejdet målrettet med at leve op til visionen. Den overordnede vision blev beskrevet således:

Horsens Kommune vil være kendt for at have ét Center for Sundhed og Træning med én indgang, med et klart image, høj kvalitet i indsatserne, samarbejde og gode resultater.

(Citat fra: Implementeringsoplæg vedr. Vital Horsens, 26.09.12)

Vital Horsens har gennemført en organisationsændring og iværksat tiltag, der understøtter både vision og pejlemærker. Målet er, at Horsens Kommunes mission og vision for arbejdet på genoptræningsområdet bliver tydelig, til gavn for borgerne, deres pårørende, medarbejderne og samarbejdspartnerne.

Politisk vision og målsætning

Horsens Kommunes sundhedspolitik har 3 visioner:

- Borgerne i Horsens Kommune skal leve længere, med flere gode leveår og forbedret livskvalitet.
- Borgerne i Horsens Kommune skal have lige muligheder for at leve et sundt og aktivt liv.
- Borgerne i Horsens Kommune skal være deltagende samfundsborgere og mindre afhængige af behandling og pleje.

Velfærd- og Sundhedsudvalgets udvalgsplan for 2014 -2017 har følgende politiske mål:

- At skabe en helhedsorienteret indsats for borgere med sindslidelser i samspil med relevante samarbejdspartnere
- At samarbejdet med sygehuse og praktiserende læger styrkes, så borgerne oplever større sammenhæng i sundhedsvæsnet
- At borgere med kroniske lidelser mødes med en sammenhængende indsats, som gør dem i stand til at mestre deres liv
- At minimere forebyggelige indlæggelser og genindlæggelser, med særligt fokus på den ældre medicinske patient
- At Horsens Kommune leverer et sammenhængende træningstilbud med høj tilgængelighed og synlig effekt af indsatsen

Horsens Kommunes vil varetage opgaver inden for træning og rehabilitering med afsæt ovenstående mål og visioner og efter følgende principper:

- Sundhedsfremme og forebyggelse
- Egenmestring – læring, trivsel og personlig egenmestring
- Tidlig indsats
- Rehabilitering
- Samskabelse – samarbejde på tværs I Horsens Kommune. Horsens Kommune danner partnerskaber med civilsamfundet, private og andre offentlige parter
- Evidens – vi gør det, der virker og dokumenterer vores indsats.

Organisatorisk forankring

Horsens Kommune har forankret den sundhedsfremmende indsats inden for træning og rehabilitering i Vital Horsens, Centrum for sundhed og træning. Vital Horsens leverer sundhedsfremmende indsatser i form af genoptræning, rehabilitering inkl. hverdagsrehabilitering, træning til vedligeholdelse, træning og undervisning til borgere med kronisk sygdom, forebyggende hjemmebesøg til borgerne, rehabiliteringsteam og ressourceforløb via Jobcentret samt indsatser rettet mod det fysiske arbejdsmiljø omkring borgere i eget hjem eller plejeboliger.

Målgruppen

Målgruppen for trænings- og rehabiliteringsindsatser i Horsens Kommune er:

Borgere i alle aldersgrupper, med:

- nedsat funktionsevne og med behov for rehabilitering, træning eller genoptræning
- udviklingspotentiale, som understøttes af træning og rehabilitering
- ønske om forandring og med motivation for træning/rehabilitering og at være aktiv medspiller heri

Pårørende til ovennævnte borgere inddrages, såfremt borgeren ønsker dette, ligeledes fagpersoner 'rundt om' borgeren i forhold til blandt andet koordinering af den fælles indsats

Mål for indsatsen

Målet er, at borgeren i størst mulig grad bliver i stand til at leve et godt, selvstændigt og meningsfuldt liv. Dette indebærer at borgeren øger sin robusthed og oplevelse af at kunne mestre livets udfordringer.

Heri indgår at borgeren¹:

- opnår højere eller samme grad af funktionsevne som tidligere, eller bedst mulige funktionsevne
- undgår vedvarende eller yderligere svækkelse
- øger evnen til egenmestring i hverdagen (hjælp, praktisk, personligt eller sygdomsbehandling)

"Målet er at borgeren, med de omstændigheder, der nu er for den enkelte, bliver i stand til at kunne mestre sit liv bedst muligt – med den støtte de har brug for, for stadig at være aktiv, være med og i gang i så høj grad som muligt"

Citat fra medarbejder

¹ Jf. Kvalitetsstandard for genoptræning, træning til vedligeholdelse af funktionsevnen og rehabilitering, 2015

Indsatsen er tidsafgrænset, og afsluttes enten når borgeren har nået sit mål, når borgeren føler sig klar til selv at gennemføre og afslutte genoptræningen, eller når der er iværksat andre tiltag, der støtter borgeren i et aktivt og meningsfuldt liv.

Borgeren i centrum

I Vital Horsens viser dette sig ved et ligeværdigt samarbejde med borgeren med udgangspunkt i:

- borgerens oplevelse af egen situation
- borgerens ønsker, drømme og håb for fremtiden
- borgerens behov for en sundhedsfremmende indsats, vurderet ud fra borgerens oplevelse og personalets sundhedsfaglige vurdering
- borgerens målsætning for indsatsen, evt. opdelt i mindre, overskuelige delmål

Samarbejdet foregår gennem kontinuerlig dialog, hvor justering af mål og indsats foregår i takt med udviklingen. Heri kan endvidere indgå et fokus på borgerens erkendelse og accept af egen situation.

Strategier for træning og rehabiliteringsområdet

Træning og rehabilitering i kommunalt regi er primært forankret i Lov om Social Service (SEL) eller Sundhedsloven (SUL). Dog er forløb i "Den sunde vej til arbejde", som leveres til Jobcentret, forankret i beskæftigelseslovgivningen. Alle opgaver tager afsæt i den overordnede mission og vision.

På baggrund af redegørelse for området og de politiske visioner og mål er opsat følgende strategi på området.

Helhed og sammenhæng

En helhedsorienteret og sammenhængende indsats er fundamental for et godt resultat for borgeren.

Strakskoordinationen i Vital Horsens er indgang til træning og rehabilitering for borgere, pårørende og samarbejdspartnere. Strakskoordination sikrer en hurtig, smidig og tværfaglig udredning, så den nødvendige indsats i forhold til borgerens rehabilitering straks kan iværksættes.

Den bedste indsats
er den rigtige indsats

Medarbejderne i Vital Horsens har alle en særlig pligt for at skabe sammenhæng i borgernes forløb, således at borgeren oplever dette som en helhed. Der er fokus på at sikre smidige overgange mellem tiltag, interne såvel som eksterne. Heri indgår også en vurdering af, om tilbuddet er det mest hensigtsmæssige for borgeren med henblik på at understøtte borgerens mestringsevne.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune arbejde for:

- at sikre kontinuitet i borgerens forløb
- Understøtte smidige overgange mellem sektorerne.

Hverdagsrehabilitering og træning

(SEL §§ 83a og 86)

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde et korterevarende og tidsafgrænset rehabiliteringsforløb (SEL § 83a) til personer med nedsat funktionsevne, hvis det vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83, praktisk hjælp og personlig pleje.

I forbindelse med implementeringen af denne viser erfaringerne desuden, at den tidlige iværksættelse af hverdagsrehabilitering bidrager til at identificere borgere med et decideret træningsbehov før borgerens funktionstab bliver for stort, således at genoptræning og træning til vedligeholdelse af funktionsevnen efter SEL § 86 ofte bliver af kortere varighed.

Efter afsluttet træningsforløb efter SEL §§ 83a og 86 har nogle borgere behov for en efterfølgende indsats for at fastholde deres opnåede funktionsevne, det kan fx være via selvtræning samt via de åbne aktivitetscentre eller frivillige organisationer.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune arbejde for:

- Optimering af indsatserne efter Servicelovens §§ 83a og 86
- Sikre en helhedsorienteret indsats på tværs af sektorer
- Kortere programmer der fremmer mestring og selvstændighed
- Understøttelse af borgerens egen egne mål i træningen, med fokus på borgerens resourcer

Træning i lokalområderne

I projekt "Kørsel til træning og akutpladser" blev det muligt at etablere mere holdtræning og dermed øge antallet af genoptræningsforløb på hold. Beregninger fra projektet har vist, at der er en effektiviseringsgevinst ved holdtræning, også når udgiften til transporten medregnes. Der er træning på 4 træningscentre, Lindehøj, Præsthøjgården, Ceres og Vesterled i Brædstrup. Betalt kørsel til træning gør det mere tilgængeligt for den enkelte borger at deltage i holdtræning.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune arbejde for:

- øge antallet af genoptræningsforløb på hold
- optimere træningsforløbene
- sikre mulighed for transport til træning
- mindske ventetiden til træning efter Servicelovens § 86

Det nære sundhedsvæsen

Som en del af Det nære Sundhedsvæsen, har Horsens Kommune etableret 7 akutpladser med planlagt udvidelse til 17 pladser i 2017.

Akutpladserne medvirker til at sikre hensigtsmæssige og sammenhængende patientforløb i tæt samarbejde med de praktiserende læger, vagtlæger og hospitalerne. Akutpladserne understøtter det første mål, som KKR opstillede i 2012, om at forebygge uhensigtsmæssige indlæggelser og genindlæggelser.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune arbejde for:

- at forebygge unødige indlæggelser og genindlæggelser
- sikre at akutpladserne understøtter det behov der er, for kommunal akutsygepleje
- efterleve standarden for akutpladser i de midtjyske kommuner i takt med den årlige revidering af denne

Genoptræning efter sygehusindlæggelse (SUL §§140 og 140a)

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde genoptræning efter udskrivning fra sygehus, ved lægefagligt begrundet behov. Der kan også i særlige tilfælde tilbydes vederlagsfri fysioterapi via lægehenvielse, enten hos privatpraktiserende fysioterapeuter eller i eget regi.

Tendensen er, at der kontinuerligt flyttes dele af den specialiserede genoptræning fra sygehusregi til kommunalt regi.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune arbejde for:

- at kunne imødekomme og varetage de opgaver, der overgår fra sygehusregi til kommunalt regi, i form af specialiseret genoptræning
- at opretholde og videreudvikle samarbejdet med privat praktiserende fysioterapeuter i kommunen og sygehusterapeuterne

Forebyggende hjemmebesøg

Serviceovens § 79a foreskriver, at Kommunalbestyrelsen skal tilbyde mindst ét årligt hjemmebesøg til borgere fra det fyldte 75. år. Formålet med hjemmebesøget er, at indlede dialog med borgeren om dennes livssituation og eventuelle behov for hjælp, for derved at imødegå at en eventuel skrøbelig situation udvikler sig i en kritisk retning.

Fra 1. januar 2016 forventes loven om forebyggende hjemmebesøg ændret, således at aldersgrænsen for at tilbyde årlige hjemmebesøg skubbes fra 75 til 80 år, dog skal borgere i året, hvor de fylder 75 år, tilbydes ét besøg. Med lovændringen tilføjes en ny målgruppe, idet der efter behov skal tilbydes forebyggende hjemmebesøg til borgere i alderen 65–79 år, som er i særlig risiko for at få nedsat social, psykisk eller fysisk funktionsevne, fx grundet belastende livsforanderende begivenheder som tab af ægtefælle, alvorlig sygdom i nær familie, overforbrug af alkohol eller borgere, der er isoleret i særlig grad².

Lovændringen giver kommunen mulighed for at tilrettelægge en del af de forebyggende hjemmebesøg som kollektive arrangementer, såfremt dette vil kunne få flere borgere i tale.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune arbejde for:

- at tilpasse de forebyggende hjemmebesøg til den nye målgruppe af borgere i risikogrupper fra 65 år og derover

Forløb til borgere med kronisk sygdom

Området "Godt liv med kronisk sygdom" oplever, at målgruppen ændrer sig løbende, idet flere og flere af borgerne er karakteriseret ved lavt uddannelsesniveau og multisygdom. Endvidere er der en tendens til langt mere fremskredne stadier af sygdom.

Det forventes, at der vedtages nye forløbsprogrammer inden for KOL, hjerte/kar og type2 diabetes, hvilket antageligt betyder en større andel af rehabiliteringen skal ske i kommunerne.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune arbejde for:

² Forslag til lov om ændring af lov om social service, 11.11.2015

- At der løbende sker tilpasning således at forløbene afspejler borgerens behov
- Implementering af de nye forløbsprogrammer til borgere med kroniske sygdomme i takt med den politiske godkendelse af forløbsprogrammerne
- samarbejde med frivillighedsområdet og private udbydere, med henblik på at øge kapacitetsmulighederne på hensigtsmæssig vis.

Frivillighedsområdet

Fokus på frivilligområdet mhp. mere smidig overgang fra træningsindsats til egen aktivitet herafter, således at der i højere grad anvendes tilbud inden for frivilligområdet i forhold til vedligeholdende indsatser. Det kan f.eks. være uddannelse af flere DGI-instruktører, yderligere udslusning til lokale foreninger. Udover den vedligeholdende effekt, vil det også have en afsmittende social effekt og øge borgerens livskvalitet.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune:

- arbejde for yderligere inddragelse af frivillighedsområdet
- bidrage til kompetenceudvikling af frivillige

Viden og kompetencer

Det er en vigtig forudsætning for strategien for træning og rehabilitering, at medarbejdere og samarbejdspartnere har de rette kompetencer og den rette viden, for at kunne yde en sammenhængende og højt kvalificeret indsats til gavn for kommunens borgere.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune arbejde for:

- fortsat at (med)udvikle og gennemføre undervisningsforløb for medarbejdere og samarbejdspartnere.
- være opdateret fagligt og sikre at kompetencerne matcher de behov, der stilles i henhold til træning og rehabilitering efter Social – og Sundhedsloven

Resultater og effekt

Træning og rehabilitering er områder, hvor det er muligt at se effekt af indsatsen med det samme, i modsætning til forebyggelse, hvor der ofte forebygges på parametre med årelang tidshorisont. Træning og rehabilitering sker som følge af en pludselig eller gradvis funktionsnedsættelse, som ved hjælp af en særlig indsats kan reduceres, og dermed forøge borgerens livskvalitet og mestringsevne.

Det er vigtigt at måle på effekten af indsatsen og have fokus på resultaterne, således at der hele tiden sker udvikling og understøttelse, dels af indsatserne, dels af behovet for træning og rehabilitering.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune arbejde for:

- regelmæssig monitorering af indsatsen inden for både træning og rehabilitering
- nøgletal udarbejdet med henblik på stadig udvikling af indsatsen

Velfærdsteknologi og digitale løsninger

Velfærdsteknologi er en af vejene til at sikre mere velfærd for pengene. Der arbejdes målrettet med mestring og sundhedsfremme, for at understøtte, at borgerne i videst muligt omfang bliver i stand til at klare sig selv.

Digitale redskaber og systemer er med til at understøtte, at borgerne trods funktionsevnenedsættelse, kan mestre egen hverdag. Som eksempel kan nævnes:

- teknologier, der understøtter og fastholder borgerens motivation for at skabe forandring
- teknologier, der understøtter den faglige indsats, fx trænings-apps til mobiltelefoner
- virtuelle mødefora med borgerne og med samarbejdspartnere og online booking til træning

Endvidere vil digitale løsninger være med til at understøtte fyldestgørende og rettidig dokumentation af effekt og indsatser, ledelsesinformation og beslutningsgrundlag. Det kan endvidere understøtte processer og arbejdsgange.

Frem mod 2019 vil Horsens Kommune:

- arbejde for videreudvikling af det telemedicinske område inden for rehabilitering og træning
- optimere og udnytte de muligheder velfærdsteknologien giver på de fire niveauer:
 - borgerniveau
 - medarbejderniveau
 - kommuneniveau
 - samfundsniveau

Den sunde vej til arbejde

Vital Horsens har et samarbejde med beskæftigelsesområdet, blandt andet inden for rehabiliteringsteamet. Pt. er en særlig indsats i "Den sunde vej til arbejde", der tilrettelægges i samarbejde med Jobcentret og er afhængig af beskæftigelsesstrategien. Der er tre indsatsområder:

- **Virksomhedscentret**, der indeholder praktikpladser parallelt med sundhedsindsats til borgere på kontanthjælp, uddannelsesydelse, ressourceforløbsydelse, sygedagpenge samt borgere i jobafklaringsforløb.
- **Sund kurs**, der er for borgere, som alene kan profitere af en sundhedsindsats. Formålet er, at borgerne bliver klar til praktik, job eller uddannelse.
- **Sund kurs, der er for borgere i ressourceforløb**, som har særligt komplekse problemstillinger sammenlignet med de mere aktivitetsparate borgere.

Efterspørgslen på forløb i Den sunde vej til arbejde er stigende, og der er aktuelt venteliste for alle tre typer tilbud. Hovedparten af borgerne har en eller flere diagnoser ud over den primære diagnose. Diagnoserne er både somatiske og psykiatriske og flere borgere har også sociale udfordringer.